

Szanowna Pani
Maria Nowak, Poseł na Sejm RP

Szanowna Pani Poseł,
odpowiadając na list Pani Poseł z dnia 13 maja 2004 r. uprzejmie informuję, że Zgromadzenie Plenarne Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) zapoznało się z nadesłanym przez Panią poselskim projektem ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* i po dyskusji, jaka miała miejsce w dniu 1 czerwca br., **przedstawia swoją negatywną opinię i następujące uwagi krytyczne** dotyczące zaproponowanych w nim rozwiązań:

1) Opiniowany projekt przewiduje zniesienie habilitacji, co w dzisiejszych warunkach nie jest ani wskazane, ani możliwe, a ponadto – odnosząc się do regulacji w *Ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* – wykracza poza materię ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Projekt zaniża też kryteria uzyskiwania tytułu profesora, zatrudniania na stanowisku profesora nadzwyczajnego oraz obniża rangę stanowiska profesorskiego przez zastąpienie stanowiska adiunkta stanowiskiem profesora pomocniczego.

2) Opiniowany projekt w niedostateczny sposób uwzględnia postulaty związane z tworzeniem Europejskiej Przestrzeni Szkolnictwa Wyższego (Procesem Bolońskim), a w szczególności:

- nie zawiera regulacji dotyczących ECTS jako instrumentu akumulacji i transferu osiągnięć studenta,
- nie tworzy prawnych warunków do wydawania wspólnych dyplomów (przez dwie lub większą liczbę uczelni, zwykle z różnych krajów).

3) Opiniowany projekt nie zawiera wielu regulacji ważnych dla sektora uczelni niepublicz-

nych, a w szczególności nie przewiduje poszerzonego dostępu tych uczelni do środków publicznych oraz nie powoduje zrównania sektora publicznego i niepublicznego w zakresie stosunków pracy, co spowodowałoby, że uczelnie niepubliczne, nie mając prawa do mianowania swoich profesorów, pozostawałyby dla nich „gorszym” miejscem zatrudniania się.

4) Opiniowany projekt różnicuje uczelnie i konferencje rektorów w sposób odmienny od tradycji ukształtowanej w Europie przez same uczelnie. Przypomnijmy, że dla Komisji Europejskiej oraz międzyrządowej Grupy Wdrażającej Proces Boloński (*Bologna Follow-Up Group*), partnerami oficjalnie reprezentującymi środowisko uczelni europejskich są obecnie: *European University Association* (EUA), reprezentujące uczelnie posiadające uprawnienia do nadawania stopnia doktora, oraz *European Association of Institutions in Higher Education* (EURASHE), zrzeszające uczelnie, które nie mają uprawnień do nadawania stopnia doktora. Proponowany w opiniowanym projekcie podział uczelni na akademickie i zawodowe wg kryterium posiadania lub nieposiadania uprawnień do nadawania tytułu zawodowego magistra jest zatem wyraźnie sprzeczny z ukształtowanymi standardami europejskimi.

5) Opiniowany projekt – nie odróżniając studentów studiów III stopnia (doktorantów) od studentów studiów I i II stopnia – ignoruje odmienną rolę statusu doktorantów, którzy – w odróżnieniu od studentów studiów I i II stopnia – wypełniają też funkcje nauczycieli akademickich, wnosząc swój wkład w realizację procesu dydaktycznego.

6) Opiniowany projekt utrzymuje dezintegrującą system szkolnictwa wyższego zasadę odrębnych regulacji ustrojowych w szkołach akademickich i zawodowych (wprowadza np.

inne organy w obu typach szkół), zamykając w istocie istniejącym dziś uczelniom zawodowym drogę rozwoju, którego celem byłoby uzyskanie statusu uczelni akademickich.

7) Opiniowany projekt – nie wprowadzając w treści ustawy jasných uregulowań stwarzających uczelniom nowe możliwości agregacji zasobów i współdziałania w zakresie tworzenia i realizowania wspólnej oferty edukacyjnej w ramach wspólnych instytucji z własną osobowością prawną – nie odpowiada wyzwaniom wynikającym z konieczności sprostania przez polskie uczelnie konkurencji na poziomie europejskim.

8) Opiniowany projekt nie zawiera dostatecznych skutecznych rozwiązań zmierzających do eliminowania ewentualnych patologii występujących w polskim szkolnictwie wyższym na szczeblu systemowym i na poziomie poszczególnych uczelni.

9) Opiniowany projekt nie zawiera regulacji dotyczących możliwości używania w nazwie uczelni słów „uniwersytet”, „uniwersytet techniczny” itp. oraz „akademia”.

10) Opiniowany projekt przewiduje – co przyjmujemy z wielkim zaskoczeniem – poddanie procesu tworzenia uczelni niepublicznych w istocie kontroli politycznej poprzez wprowadzenie wymogu tzw. upoważnienia założyciela do utworzenia uczelni, co następowaloby w drodze ustawy lub rozporządzenia Rady Ministrów.

11) Opiniowany projekt przewiduje niezgodne ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego uregulowanie zasad pobierania opłat za studia w uczelniach publicznych.

12) Opiniowany projekt zawiera regulacje prowadzące do przerostu uprawnień socjalnych w publicznych szkołach wyższych, bez odpowiednich gwarancji finansowych w budżecie państwa.

W ogólności, opiniowany projekt charakteryzują:

- liczne nadregulacje,
- niska jakość redakcyjna i naruszanie zasad technik legislacyjnych,

- niewłaściwy podział zakresu regulacji i decyzji pomiędzy ustawę, RGSzW, PKA i ministra – niezgodnie z systemem źródeł prawa wynikającym z Konstytucji RP,
- liczne nietrafne regulacje (np. możliwość wnioskowania przez ministra o odwołanie prorektora i obowiązek – z mocy ustawy – nadania biegu sprawie, tak jak w przypadku wniosku o odwołanie rektora),
- wymieszanie regulacji, które stanowią materię ustawową z regulacjami, które ze względu na swoją szczegółowość powinny znaleźć się w rozporządzeniu (np. zasady gospodarki finansowej uczelni publicznych) lub statucie,
- brak istotnych regulacji, które powinny znaleźć się w ustawie, np. regulacji dotyczących stypendiów, które muszą mieć i obecnie już mają rangę ustawową.

W konkluzji, Zgromadzenie Plenarne KRASP wyraża negatywną opinię o przedłożonym projekcie i odrzuca go w całości.

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący KRASP
prof. dr hab. Franciszek Ziejka

do wiadomości:

- Marszałek Sejmu
- Marszałek Senatu
- Przewodniczący Klubów i Kół Parlamentarnych
- Przewodniczący Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży
- Przewodniczący Senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu
- Szef Kancelarii Prezydenta RP
- Minister Edukacji Narodowej i Sportu
- Przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
- Przewodniczący Państwowej Komisji Akredytacyjnej
- Przewodniczący Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów
- Przewodniczący Parlamentu Studentów

Kraków, 2 czerwca 2004 r.